

Verksamhetsplan 2017
- naturglädje, välmående och bärkraft!

ÅLANDS
NATUR & MILJÖ

Innehåll

1. Naturläjdje, välmående och bärkraft!	3
2. Medlemmen i centrum	3
3. Våra mötesplatser	4
4. Administration	4
5. Kärnverksamhet	5
5.1 Naturläjdje	5
5.2. Samhällspåverkan.....	6
5.3 Folkbildning	7
6. Budget 2017	8

1. Naturglädje, välmående och bärkraft!

Ålands Natur & Miljös vision är **naturglädje, välmående och bärkraft till hela Åland**, vilket genomsyrar hela vår verksamhet. Vi tror att människor som mår bra och har ett sammanhang också tar ansvar, för sig själva, den egna livssituationen, omgivningen och naturen.

Ålands Natur & Miljö är en folkrörelse som bidrar till att en hållbar livsstil blir en del av identiteten hos alla som bor och verkar på Åland. Föreningen är ett forum som kanaliserar folks engagemang i miljö- och hållbarhetsfrågor och sporrar till gemensamma aktioner i samhället. Gemenskapen möjliggör medlemmarnas personliga utveckling och skapar ett kunskapsutbyte dem emellan.

Tröskeln för att komma med och engagera sig ska vara låg och vi jobbar aktivt på att vara en välkomnande och demokratisk organisation där alla deltar utifrån sina erfarenheter och förutsättningar. Enskilda medlemmar kan engagera sig i en eller flera intressefrågor, eller pröva på nya områden. Ålands Natur & Miljö tar vara på medlemmarnas kompetens och agerar plattform och stöd för medlemmarnas engagemang. Alla som omfattar vår vision är välkomna i föreningen.

Föreningen fortsätter under 2017 att genomföra förverkligandet av den egna visionen samtidigt som vi fortsätter att växa och utveckla formerna för hur vi tar till vara det engagemang som finns hos våra medlemmar. Verksamhetsplanen anger riktningen för Ålands Natur & Miljös verksamhet 2017 och är skriven med reservation för de ekonomiska medel som står till buds.

Vår verksamhet stöder den gemensamma process som pågår inom nätverket bärkraft.ax, inom ramen för Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda. Vi jobbar direkt eller indirekt med visionen och samtliga sju strategiska utvecklingsmål.

Denna verksamhetsplan har tagits fram av föreningens styrelse och kanslipersonal i samråd med medlemmarna bland annat genom en välbesökt visionsworkshop i september.

2. Medlemmen i centrum

All verksamhet utgår ifrån medlemmarnas vilja och engagemang. Vår organisationsmodell liknar vi vid en apelsin där medlemmarna och medlemsgrupperna är fruktköttet och saften. Strukturer och stödfunktioner såsom styrelse och kansli är skalet som stöttar, håller ihop och representerar vår rörelse.

År 2014 var antalet medlemmar runt 700. Hösten 2016 var vi över 900 medlemmar. Vårt långsiktiga mål är att år 2019 ha en medlemskår motsvarande 10 % av Ålands befolkning. Genom aktiv medlemsvärvning ökar vi antalet medlemmar och även kännedomen om föreningen. År 2017 är vår målsättning att passera 1000 medlemmar.

Vi vill erbjuda alla medlemmar ett sätt att aktivera sig, en kurs, en studiecirkel, en grupp, eller ett annat inspirerande möte. Månatliga medlemsfikor är en inkörsport i föreningen. Det ideella engagemanget är stort. Talkor i Tusenskönan, hjälp vid arrangemang, medlemsvärning, representation i arbetsgrupper, skrivandet av insändare samt ledande av/deltagande i medlemsgrupper är några exempel på hur medlemmar kan engagera sig. Vår målsättning är att åtminstone 10 % av våra medlemmar ska kunna beskrivas som aktiva, dvs delta åtminstone i något av våra evenemang per år eller på annat sätt ha aktiv kontakt med föreningen.

Genom aktiva medlemsgrupper erbjuder vi medlemmar möjlighet att träffas och utvecklas. Medlemsgrupperna varierar utifrån det intresse och engagemang som finns vid tillfället. Målsättningen är att åtminstone fem aktiva grupper ska finnas. Exempel på grupper är bärkraftig politik, odlargruppen, Tusenskönans vänner, familjegruppen, naturglädjegruppen, värvargruppen och kemikalieguppen.

3. Våra mötesplatser

Föreningen har idag två centrala fysiska mötesplatser, vår föreningslokal i Sjökvarteret och Parken Tusenskönan. Föreningslokalen är arbetsplats för kanslipersonalen samt mötesutrymme för styrelse, grupper och lokal för mindre evenemang. Lokalen delas med Ålands Naturskola. Parken Tusenskönan, som vi kallar Mariehamns/föreningens gröna vardagsrum är en fristad för kulturhistoriskt växtmaterial, där medlemmar samlas för talkor, medlemsfikor och andra typer av sammankomster.

Föreningen ordnar många olika evenemang under året på olika platser runt om på Åland. Medlemmarna träffas även till exempel hemma hos varandra. Vår hemsida, nyhetsbrev och sociala medier är viktiga kommunikationskanaler och används flitigt.

4. Administration

Föreningen håller stadgeenliga vår- och höstmöten. Utöver de stadgeenliga medlemsmötena anordnas medlemsfika för alla medlemmar en gång i månaden. Styrelsen sammanträder vid åtta ordinarie möten under året. Extra möten sammankallas vid behov. Två personer arbetar på deltid på kansliet. Dessa är kansliledaren samt medlems- och kommunikationsansvarig. På kansliet kan även projektledare samt tillfälligt anställda ha sin fysiska arbetsplats.

Under styrelsen finns ett verkställande utskott som bistår kansliledare i mindre frågor och löpande ärenden.

En förutsättning för att förverkliga Ålands Natur & Miljös vision är att drift och ledning av såväl ordinarie verksamhet som specialprojekt koordineras professionellt. För professionella insatser betalas lön eller arvode i enlighet med föreningens policy för arvodering.

Föreningens riktlinjer och policies finns presenterade på hemsidan natur.ax. Under 2017 utökas dessa med bland annat en hållbarhetspolicy gällande föreningens egen verksamhet. Som grund för denna ligger hållbarhetsprinciperna som arbetats fram av forskare från många olika discipliner och som sprids av bland annat organisationen Det Naturliga Steget.

De fyra hållbarhetsprinciperna

I det hållbara samhället utsätts naturen inte för systematisk...

1. ... koncentrationsökning av ämnen från berggrunden (fossila bränslen, metaller och mineraler)
2. ... koncentrationsökning av ämnen från samhällets produktion (syntetiska substanser, svårnedbrytbara kemikalier eller naturliga ämnen som omsätts i större mängd än naturen kan ta hand om)
3. ... undanträngning med fysiska metoder (överuttag av naturresurser som vatten, skog, fisk eller matjord; intrång i viktiga naturområden för t ex byggande, introduktion av främmande arter och invasiva arter, produktion som resulterar i avfall i stället för slutna kretslopp)
4. ... och i det hållbara samhället bidrar vi inte till att människor utsätts för strukturella hinder för hälsa, inflytande, kompetensutveckling, opartiskhet och meningsskapande.

Föreningens medlemmar kommer under 2017 att bearbeta policies genom workshops och medlemsfikor.

5. Kärnverksamhet

Vår kärnverksamhet delas in i tre områden; naturglädje, samhällspåverkan och folkbildning. Dessa områden tangerar och kompletterar varandra i strävan att förverkliga vår vision.

5.1 Naturglädje

Att odla naturglädje i oss själva och varandra är basen för Ålands Natur & Miljös verksamhet. Vår övertygelse är att vi behöver kontakten med naturen för vårt eget välmående. Vi jobbar med att föreningen ska bli mer inkluderande så att så många som möjligt, även nyinflyttade, ska hitta vägar ut i vår härliga natur. I mån av möjlighet försöker vi anpassa oss så att även medlemmar från skärgården har möjlighet att delta. Vi uppmärksammar även funktionshindrades möjligheter att delta och kommunicerar vilka förhållanden som råder efter bästa möjlighet.

Under 2017 ska vi:

- Lyfta och utforska de vandringsleder som finns på Åland. Särskilt fokus ligger på att tillsammans med samarbetspartners (till exempel Visit Åland och Central Baltic-projektet St Olavsleden) lyfta de vandringsleder som finns runt om på Åland. Många av dessa är i behov av uppputsning i olika hög grad, vilket vi hoppas kunna bidra till.
- Ordna utflykter som passar alla. Genom Familjegruppen ordnar föreningen utflykter som passar också barn. Även inom familjegruppen lyfter vi vandringsleder. Vi är noga

med att kommunicera tillgänglighet vid våra evenemang och kan vid behov erbjuda språktolkning (främst till engelska).

- Fortsätta cykla. Cykeln är föreningens symbol för det hållbara samhället Föreningen uppmuntrar ständigt till cykling, speciellt samcykling till våra evenemang.
- Prova på att övernatta och tillreda mat tillsammans ute i naturen.
- Genomföra gränsöverskridande aktiviteter där konst, motion, yoga och natur möts.
- Prova på aktiviteter som medlemmarna inte normalt kommer i kontakt med; klättring, överlevnadskurs, långfärdsskridskoåkning etc.
- Ha roligt tillsammans, ordna en eller flera fester, t ex vår egen skördefest.
- Uppmärksamma De vilda blommornas dag
- Uppmärksamma Finland 100 år och vår åländska pärla i kampanjen Suomen 100 luontohelmiä / Finlands 100 naturpärlor som drivs av Suomen luonnonsuojeluliitto.
- Fortsätta erbjuda ett forum där odlingsintresserade träffas och inspirerar varandra genom odlingsgruppen.
- Ordna aktiviteter i "byalagsanda" för att få människor att komma tillsammans och gemensamt jobba för en bättre närmiljö, t ex koordinerade skräpplockningsevent.
- Utveckla Parken Tusenskönan som mötesplats för trädgårdsintresserade. Under år 2017 ska växter samlas in och planteras ut enligt den nya växtplanen. Talkor samt medlemsfikor lockar besökare till parken. Vi utreder vad som kan göras för att marknadsföra parken tillsammans med Mariehamns stad och ordnar kurs i samarbete med Medis kring plantering av olika typer av kulturväxter.

5.2. Samhällspåverkan

Ålands Natur & Miljö vill fortsätta ta en ansvarsfull roll i den åländska samhällsutvecklingen. Vi strävar till att mobilisera krafter för att stärka det arbete som pågår inom bärkraft.ax. Programmen Green Key och Operation Giftfritt Dagis / Operation Kemikaliesmart Åland ligger under verksamhetsområde samhällspåverkan, där även nätverket Agenda 21 återfinns. Verksamheten inom dessa områden följer egna planer för 2017. Agenda 21-kommunerna kommer under år 2017 vara vår primära målgrupp för projektet Operation Kemikaliesmart Åland, en fortsättning på Operation Giftfritt Dagis.

Under 2017 ska vi:

- I samråd med medlemmar sammanfatta väl underbyggda policies för föreningen som grund för ställningstaganden inom olika områden.
- Fortsätta fungera som remissinstans inom olika områden.
- Delta proaktivt och strategiskt i styr- och referensgrupper.
- Genom gruppen för bärkraftig politik följer vi samhällsutvecklingen, diskuterar aktuella frågor och tar fram konkreta politiska förslag.
- Fortsätta ha en aktiv roll i debatten, skriva insändare i lokalmedia och medverka i media där det efterfrågas
- Stå värd för förbundet Finlands Natur och Miljös förbundskongress 2017, där förbundets medlemmar och representanter för de olika lokalavdelningarna möts. Vi

ämna också delta i de nordiska naturskyddsorganisationernas årliga möte. Överlag kommer vi att fortsätta förädla samarbete med åländska och finlandssvenska partners.

- Delta aktivt i nätverket bärkraft.ax och opinionsbildning kring frågor som berör hållbarhetsarbetet. Medverka i Forum för Samhällsutveckling.
- Fortsätta jobba aktivt för ett rent och livskraftigt Östersjön på flera nivåer. Föreningen deltar i arbetet med konkreta åtgärder för skydd av vattentäkter och hav.

5.3 Folkbildning

För att öka kunskapen om hållbar utveckling och lyfta vad begreppet innebär, även på det personliga planet, driver vi folkbildning. Det innebär ett omfattande utbildningsarbete som bland annat lyfter välmående och självkänsla framom konsumtion. År 2017 kommer fokus inom vår verksamhet att ligga på temat hållbar och medveten konsumtion. En medveten konsumtion är nyckeln till ett hållbart samhälle. Många sektorer inom tredje sektorn arbetar redan med medveten konsumtion. Under 2017 vill vi hitta våra naturliga samarbetspartners inom detta område och tillsammans lyfta temat för att mobilisera ålänningarna kring denna fråga.

Ålands Natur & Miljö ska fungera som en oberoende kunskapskälla inom hållbar utveckling. I detta arbete vill vi involvera så många som möjligt.

Under 2017 ska vi:

- verka för medveten konsumtion. Detta gör vi genom olika insatser; samarbete, utmaningar, och kampanjer. Vi ska undersöka möjligheterna att bilda ett åländskt omställningslabb, genom vilket samarbetsorganisationerna kunde formulera olika utmaningar för den enskilde individens vardagsval. Ett omställningslabb skulle fungera som katalysator i omställningsprocessen för ett hållbart Åland.
- fortsätta lyfta och sprida den grundkurs i hållbar utveckling vi tog fram år 2016, som ger en omfattande introduktion till ämnet samt utarbeta en fördjupningskurs
- bygga på vår hemsida med material om hållbar utveckling.
- ge ut vårt livsstilsmagasin Bladet
- koordinera inspirationsbesök (så kallade "Halv sju hos mig") hemma hos medlemmar som vill dela med sig av sina erfarenheter i olika frågor.
- uppmärksamma olika temadagar, t ex Östersjöns dag.

Folkbildningsstrategin konkretiseras årligen utifrån de medel som finns till förfogande.

6. Budget 2017

Intäkter

Försäljning	2000 €
<i>Summa intäkter</i>	<i>2000 €</i>

Verksamhetskostnader

Medlemsaktiviteter och kommunikation 15000	
Samhällspåverkan	17000 €
Folkbildning	32000 €
<i>Summa verksamhetskostnader</i>	<i>64000 €</i>

Personalkostnader

Personal + omkostnader	81000 €
Styrelsearvoden + omkostnader	4000 €
<i>Summa personalkostnader</i>	<i>85000 €</i>

Övriga verksamhetskostnader / administration

IT program och medlemsregister	2000 €
Hyra, försäkring, övriga lokalkostnader	5000 €
Kontorskostnader (telefon, post, bank, internet, material)	3000 €
Bokföring, revision	3000 €
<i>Summa administration</i>	<i>13000 €</i>

Totala kostnader **162000**

Tillförda medel

Medlemsavgifter	11000 €
Allmänna Understöd	
Paf-medel	142000 €
Kommunerna (Agenda 21 - nätverk + föreningsbidrag Mhamn)	7000 €* 160000 €
<i>Summa tillförda medel</i>	<i>160000 €</i>

*Denna andel är troligtvis högre men en del av kommunerna Agenda 21-nätverksavgift finansierar Operation Kemikaliesmart Åland, se projektansökan

Inför 2017 har vi sökt Paf-medel som verksamhetsbidrag på totalt 142000 €. Utöver detta har vi sökt projektbidrag för Green Key (som drivs i samarbete med Visit Åland och Ålands Näringsliv) på 41200 € och Operation Kemikaliesmart Åland på 30000 €. Dessa projekt har egna verksamhetsplaner som utformats i samband med ansökningarna och godkänts av respektive styrgrupp.